

Protocol privind conservarea și utilizarea durabilă a diversității biologice și a diversității peisajelor
la

Convenția Cadru privind protecția și dezvoltarea durabilă a Carpaților
încheiată la Kiev pe 22 mai 2003

Părțile acestui Protocol,

ÎN CONFORMITATE cu sarcinile ce le revin în baza Convenției Cadru privind protecția și dezvoltarea durabilă a Carpaților, numită în continuare „Convenția Carpatică” (Kiev, 2003), de a urma o politică cuprinzătoare de protecție și dezvoltare durabilă a Carpaților;

CUNOSCÂND faptul că, de-a lungul deceniilor, inițierea și extinderea anumitor activități umane au determinat modificări semnificative ale diversității biologice și peisagistice în Carpați, care reprezintă habitatul natural al diferitelor specii de floră și faună;

CĂUTÂND să reducă amenințările la care sunt supuse diversitatea biologică și peisagistică a Carpaților și să promoveze utilizarea durabilă a resurselor lor naturale;

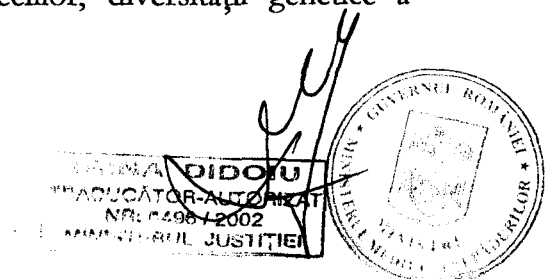
ÎN CONFORMITATE cu obligațiile ce le revin în baza Articolului 4 al Convenției Cadru privind protecția și dezvoltarea durabilă a Carpaților;

LUÂND NOTĂ că toate Părțile la Protocol sunt și Părți la Convenția privind diversitatea biologică (Rio de Janeiro, 1992); Conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa (Berna, 1979); Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (Washington, 1973), Convenția asupra zonelor umede, de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice (Ramsar, 1971) și Convenția asupra protecției patrimoniului cultural și natural mondial (Paris, 1972);

LUÂND ÎN CONSIDERARE alte convenții și acorduri internaționale relevante, în mod deosebit Convenția privind conservarea speciilor migratoare de animale sălbatice (Bonn, 1979), Convenția Europeană a peisajului (Florența, 2000), Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Espoo, 1991) și Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu (Aarhus, 1988);

ȚINÂND SEAMA de cadrul legal privind protecția naturii și conservarea biodiversității al Comunității Europene;

RECUNOSCÂND eforturile și realizările din cadrul Consiliului Europei în ceea ce privește conservarea ecosistemelor, habitatelor, speciilor, diversității genetice a acestora și a peisajelor din Europa;

URMĂRIND asigurarea implementării cu mai mare eficacitate a instrumentelor legale existente și

DEZVOLTÂND experiența obținută în alte programe internaționale;

CONVINSE că eforturile de a proteja, menține și gestiona durabil resursele naturale ale Carpaților nu pot fi realizate de fiecare țară în parte și necesită cooperare regională;

FIIND CONȘTIENȚE de faptul că ecosistemele depășesc frontierele naționale și de valoarea adăugată a cooperării transfrontieră în realizarea coerenței ecologice; și

HOTĂRÂTE să coopereze în domeniul conservării, refacerii și utilizării durabile a diversității biologice și a peisajului din Carpați;

Au convenit următoarele:

CAPITOLUL I OBIECTIVE, ACOPERIRE GEOGRAFICĂ ȘI DEFINIȚII

Articolul 1

Obiective și principii generale

1. Obiectivul Protocolului privind conservarea și utilizarea durabilă a diversității biologice și peisagistice (numit în continuare „Protocolul”) este acela de a intensifica conservarea, refacerea și utilizarea durabilă a diversității biologice și peisagistice a Carpaților, de care să beneficieze generațiile prezente și viitoare.
2. Pentru a realiza obiectivele de mai sus, Părțile își vor armoniza și coordona eforturile și vor coopera pentru conservarea, menținerea și utilizarea durabilă a habitatelor naturale și semi-naturale, asigurarea continuității și conectivității acestora; refacerea habitatelor degradate; conservarea și utilizarea durabilă a speciilor de floră și faună caracteristice Carpaților, în particular conservarea speciilor periclitate, endemice și a carnivorelor mari.
3. De aceea, Părțile vor coopera cu precădere în următoarele domenii:
 - (a) elaborarea, armonizarea și implementarea unor planuri de management în domeniu, destinate atingerii unor standarde comune de protecție și utilizare durabilă a habitatelor și speciilor;
 - (b) împiedicarea introducerii de specii invazive străine care ar putea amenința ecosistemele, habitatele sau speciile indigene din Carpați, controlul sau eradicarea acestora;
 - (c) împiedicarea introducerii de organisme modificate genetic care ar putea amenința ecosistemele, habitatele sau speciile indigene din Carpați și controlul acestora;
 - (d) dezvoltarea și/sau promovarea unor indicatori de biodiversitate compatibili și a unor sisteme de monitorizare;
 - (e) elaborarea și/sau promovarea unor inventare regionale coordonate ale speciilor și habitatelor;
 - (f) elaborarea și/sau promovarea unor programe și proiecte coordonate de cercetare științifică;

DIDELIU
TRADUCĂTOR AUTORIZAT
NR: 6496/2002
MINISTERUL JUSTIȚIEI

- (g) stabilirea de rețele ecologice în munții Carpați și îmbunătățirea conservării și gestionării durabile a diversității biologice și peisagistice în zone din afara ariilor protejate;
- (h) integrarea obiectivelor de conservare și utilizare durabilă a diversității biologice și a peisajului în alte politici de sector.

Articolul 2

Delimitare geografică

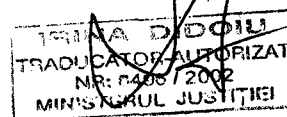
1. Prezentul Protocol se aplică regiunii carpatice (numită în continuare „Carpați”), definită la Conferința Părților.
2. Fiecare dintre Părți poate extinde aplicarea prezentului Protocol la alte porțiuni ale teritoriului național în baza transmiterii unei declarații la depozitar.

Articolul 3

Definiții

În sensul acestui Protocol:

- (a) „diversitate biologică” înseamnă variabilitatea organismelor vii, inclusiv diversitatea din rândul fiecărei specii, între specii și a ecosistemelor;
- (b) „zona de frontieră” este zona rămasă sub jurisdicția părții respective în apropierea frontierei de stat cu o altă parte, în care activitățile întreprinse de o parte a frontierei de stat pot avea, în funcție de natura activității respective, un impact direct sau indirect, advers sau pozitiv, asupra mediului de cealaltă parte a frontierei;
- (c) „Rețeaua carpatică de arii protejate” este o rețea tematică de cooperare între ariile protejate din munții Carpați;
- (d) „conservare” înseamnă o serie de măsuri necesare pentru a păstra habitatele naturale și populațiile de specii de faună și floră sălbatică într-o stare de conservare favorabilă;
- (e) „Conferința Părților” înseamnă Conferința Părților la Convenția Carpatică.
- (f) „habitat degradat” înseamnă un habitat a cărui calitate sau valoare a funcțiilor ecologice este redusă ca urmare a diferitelor forme de impact precum poluarea, utilizarea nedurabilă a resurselor, speciile străine invazive etc.;
- (g) „rețeaua ecologică” este un sistem de arii legate din punct de vedere ecologic și fizic, constând din zone nucleu, coridoare și zone tampon;
- (h) „specii amenințate” înseamnă specii în pericol de dispariție pe tot arealul lor de răspândire sau pe o porțiune semnificativă a acestuia;
- (i) „specii endemice” înseamnă specii indigene și unice într-o anumită locație sau regiune;
- (j) „specii străine invazive” înseamnă specii neindigene introduse în mod deliberat sau accidental în afara habitatelor lor naturale, în locuri în care se stabilesc, proliferază și se răspândesc astfel încât să aducă prejudicii mediului gazdă;
- (k) „peisaj” înseamnă o zonă, în percepția oamenilor, al cărei caracter este rezultatul acțiunii și interacțiunii unor factori naturali și/sau umani;
- (l) „diversitatea peisajului” este variabilitatea între formele peisagistice;
- (m) „specii indigene” înseamnă specii indigene într-o anumită regiune sau ecosistem;

- (n) „habitat natural” înseamnă o zonă terestră sau acvatică deosebită prin trăsăturile sale geografice, abiotice și biotice, în care un organism sau o populație apare în mod natural;
- (o) „observator” înseamnă observatorul definit prin art. 14, alineatul 5 al Convenției Carpatice;
- (p) „părți” înseamnă Părțile acestui Protocol,
- (q) „arie protejată” înseamnă o zonă definită geografic desemnată și gestionată în vederea realizării obiectivelor specifice de conservare;
- (r) „refacere” înseamnă revenirea unui ecosistem sau habitat la structura sa originală, combinația naturală de specii și funcțiunile sale naturale;
- (s) „habitat semi natural” înseamnă un habitat care a fost modificat și menținut prin activități umane, dar care încă deține specii care apar natural în zona respectivă;
- (t) „utilizarea durabilă” înseamnă utilizarea componentelor diversității biologice într-un mod și într-un ritm care să nu conducă la declinul pe termen lung al diversității biologice, menținând astfel potențialul acestuia de a face față cerințelor și aspirațiilor generațiilor prezente și viitoare;
- (u) „arie protejată transfrontalieră” înseamnă o arie compusă din două sau mai multe arii protejate aflate pe teritoriul a două sau mai multe părți, învecinate cu frontiera de stat, care rămân fiecare sub jurisdicția părții respective.

CAPITOLUL II OBLIGAȚII GENERALE

Articolul 4

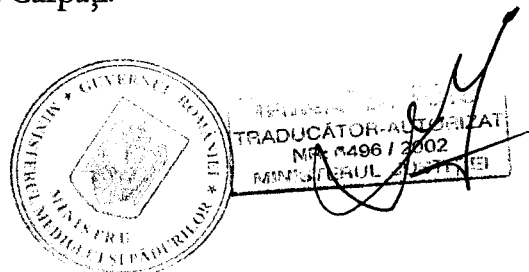
Politici în domeniul conservării, refacerii și utilizării durabile a diversității biologice și a peisajului din Carpați

Fiecare dintre Părți va elabora și implementa politici și strategii pe teritoriul său național destinate conservării, refacerii și utilizării durabile a diversității biologice și peisagistice a munților Carpați, ținând cont de politicile și strategiile elaborate și implementate de celelalte părți.

Articolul 5

Integrarea obiectivelor de conservare și utilizare durabilă a diversității biologice și a peisajului din Carpați în alte politici de sector

1. Părțile vor trebui să țină seama de obiectivele prezentului Protocol în celelalte politici pe care le vor elabora, în special în domeniul amenajării teritoriului și gestionării resurselor funciare, gospodăririi apelor și a bazinelor hidrografice, agriculturii și silviculturii, infrastructurii de transporturi, turism, industrie și energie.
2. Părțile vor trebui să coopereze pentru integrarea obiectivelor conservării și utilizării durabile a diversității biologice și peisagistice în celelalte politici și strategii sectoriale regionale sau globale care ar putea influența conservarea și utilizarea durabilă a diversității biologice și peisagistice din Munții Carpați.

Articolul 6

Participarea autorităților regionale și locale și a altor factori interesați

1. Fiecare Parte va trebui să ia măsuri pentru a facilita, în cadrul instituțional existent, coordonarea și cooperarea dintre instituțiile și autoritățile regionale și locale implicate, pentru a încuraja asumarea comună a răspunderilor, în particular de a dezvolta și întări sinergiile în implementarea politicilor de conservare, refacere și utilizare durabilă a diversității biologice și peisagistice din munții Carpați și a măsurilor care decurg din acestea.
2. Fiecare Parte va trebui să ia măsuri de a implica autoritățile regionale și locale și ceilalți factori interesați în elaborarea și implementarea acestor politici și măsuri.

Articolul 7

Cooperare internațională

1. Părțile vor trebui să încurajeze cooperarea activă între instituțiile și organizațiile competente la nivel internațional în domeniul conservării, refacerii și utilizării durabile a diversității biologice și a peisajului din Carpați.
2. Părțile vor trebui să faciliteze cooperarea dintre autoritățile regionale și locale din regiunea carpatică la nivel internațional și să caute soluții la problemele comune, la nivelul cel mai durabil.

CAPITOLUL III MĂSURI SPECIFICE

Articolul 8

Conservarea, menținerea, refacerea și utilizarea durabilă a habitatelor naturale și semi naturale

1. Conferința Părților va adopta o listă de tipuri de habitate naturale și semi-naturale amenințate indigene în zona carpatică (Lista roșie a habitatelor carpatice).
2. Fiecare Parte va trebui să ia măsuri pe teritoriul său național cu scopul de a asigura conservarea pe termen lung, refacerea și utilizarea durabilă a habitatelor naturale din Carpați, cu accent special pe cele amenințate, conform definiției din art. 8, alineatul 1.
3. Fiecare Parte va trebui să ia măsuri pe teritoriul său național cu scopul de a menține sau reface și utiliza durabil habitatele semi-naturale din Carpați, cu accent special pe cele amenințate, conform definiției din art. 8, alineatul 1.

Articolul 9

Continuitatea și conectivitatea habitatelor naturale și semi-naturale, a rețelei ecologice din Munții Carpați

1. Fiecare Parte va trebui să ia măsuri pe teritoriul său național cu scopul de a îmbunătăți și asigura continuitatea și conectivitatea habitatelor naturale și semi-naturale, a rețelei ecologice din Munții Carpați, permițând astfel răspândirea și migrația populațiilor de specii sălbatice, îndeosebi a carnivorelor mari, și schimbul genetic între aceste populații.
2. Fiecare Parte va trebui să mențină, să gestioneze și, la nevoie, să extindă suprafața ariilor protejate de pe teritoriul său național din Carpați și să încurajeze desemnarea și gestionarea de noi arii protejate în Carpați.
3. Părțile vor trebui să coopereze cu privire la stabilirea unei rețele ecologice în Carpați, constând din arii protejate și alte arii semnificative pentru diversitatea biologică și a peisajului din Carpați și la coerența acestei rețele.

Articolul 10

Refacerea habitatelor degradate

Fiecare Parte va trebui să ia măsuri pe teritoriul său național cu scopul de a reface habitatele degradate din Carpați.

Articolul 11

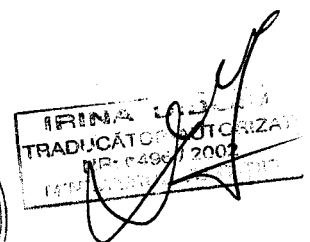
Conservarea și utilizarea durabilă a speciilor de floră și faună din Carpați

Fiecare Parte va trebui să ia măsuri pe teritoriul său național cu scopul de a asigura conservarea pe termen lung și utilizarea durabilă a speciilor de floră și faună native din zona Carpaților.

Articolul 12

Conservarea speciilor amenințate, inclusiv a celor endemice și a carnivorelor mari din Carpați

1. Conferința Părților va trebui să adopte o listă de specii de floră și faună amenințate indigene în zona carpatică (Lista roșie a speciilor carpatice) pe baza principiilor și criteriilor de recunoaștere internațională.
2. Fiecare Parte va trebui să ia măsuri pe teritoriul său național cu scopul de a asigura conservarea pe termen lung sau utilizarea durabilă și refacerea speciilor amenințate, inclusiv a speciilor endemice de floră și faună native din zona Carpaților și a carnivorelor mari pentru care ar putea fi necesare planuri de management.
3. Părțile vor trebui să coopereze în activități care urmăresc reintroducerea speciilor native de faună și floră.

Articolul 13

Împiedicarea introducerii de specii invazive străine și/sau organisme modificate genetic care amenință ecosistemele, habitatele sau speciile, controlul sau eradicarea acestora

1. Fiecare Parte va trebui să aplice politici care urmăresc împiedicarea introducerii sau eliberării în natură a unor specii străine invazive și/sau a organismelor modificate genetic care pot avea efecte negative asupra mediului și care ar putea afecta diversitatea biologică, ecosistemele, habitatele sau speciile din Carpați, inclusiv avertizarea imediată cu privire la apariția unor noi specii străine invazive pe teritoriul său.
2. Fiecare Parte va trebui să ia măsuri pe teritoriul său național cu scopul de a preveni introducerea sau eliberarea în natură a speciilor menționate în alineatul 1 și, la nevoie, de a controla sau eradica astfel de specii.

Articolul 14

Rețeaua carpatică de arii protejate

1. Părțile vor trebui să sprijine și să faciliteze cooperarea în cadrul Rețelei Carpatice de Arii Protejate, stabilite de Conferința Părților și să încurajeze administrațiile ariilor protejate să ia parte la cooperarea în cadrul acestei rețele.
2. Conferința Părților va trebui să recunoască ariile incluse în Rețeaua Carpatică de Arii Protejate și să adopte termenii de referință ai Rețelei.

Articolul 15

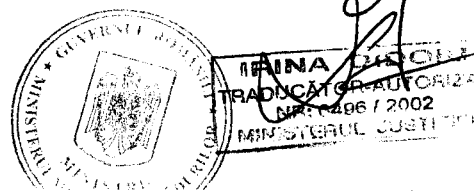
Îmbunătățirea conservării și managementului durabil al zonelor din afara ariilor protejate

1. Fiecare Parte va trebui să ia măsuri pe teritoriul său național cu scopul de a asigura conservarea și utilizarea durabilă a zonelor din afara ariilor protejate din Carpați.
2. Fiecare Parte va trebui să faciliteze coordonarea și cooperarea dintre toți factorii interesați relevanți, astfel încât să îmbunătățească starea de conservare și managementul durabil în zonele din afara ariilor protejate din Carpați, în particular cu scopul de a îmbunătăți și asigura conectivitatea dintre ariile protejate existente și celelalte arii și habitate semnificative pentru diversitatea biologică și a peisajelor din Carpați.

Articolul 16

Consultare, armonizarea și coordonarea măsurilor întreprinse în zonele de frontieră

1. Fiecare Parte va trebui să-și armonizeze și să-și coordoneze măsurile adoptate pentru zonele sale de frontieră din Carpați destinate realizării obiectivelor enumerate în art. 1 alineatele 2 și 3, cu partea vecină, în particular în zonele protejate transfrontaliere.
2. Părțile vor trebui să coopereze în cadrul ariilor transfrontaliere protejate existente în Carpați și să-și armonizeze obiectivele de management și măsurile aplicate și la

nevoie, să încurajeze extinderea ariilor protejate transfrontaliere existente sau crearea de noi arii protejate transfrontaliere în Carpați.

3. În cazul în care habitatul natural al speciei amenințate se află de ambele părți ale frontierei de stat dintre două Părți, Părțile în cauză vor trebui să coopereze pentru a asigura conservarea și, dacă este cazul, refacerea speciilor respective și a habitatelor lor naturale.

Articolul 17

Elaborare și implementarea planurilor de management

1. Fiecare Parte va trebui să elaboreze și să implementeze planuri de management cu scopul de a asigura conservarea pe termen lung, menținerea sau refacerea, continuitatea și conectivitatea și utilizarea durabilă a habitatelor naturale și semi-naturale, refacerea habitatelor degradate ca și conservarea pe termen lung și utilizarea durabilă a speciilor native de floră și faună din Carpați.
2. Fiecare Parte va trebui să faciliteze coordonarea și cooperarea dintre instituții, autoritățile regionale și locale și a altor factori interesați direct implicați în implementarea planurilor de management menționate în alineatul 1 în vederea încurajării asumării în comun a răspunderii.

Articolul 18

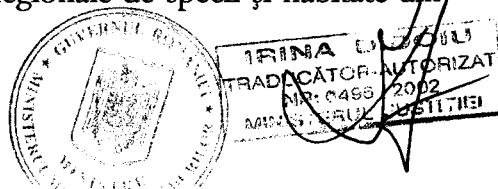
Sisteme compatibile de monitorizare și informare

1. Părțile vor trebui să coopereze pentru armonizarea sistemelor de monitorizare a mediului utilizate în Carpați, prin care se pot realiza obiectivele prezentului Protocol.
2. Părțile vor trebui să coopereze pentru a dezvolta sisteme informatice comune referitoare la diversitatea biologică și a peisajului din Carpați.
3. Fiecare dintre Părți va trebui să coopereze pentru a se asigura că rezultatele cercetării publice realizate la nivel național sunt integrate într-un sistem informatic integrat.

Articolul 19

Cercetare științifică coordonată și schimb de informații

1. Fiecare Parte va trebui să faciliteze coordonarea cercetării științifice efectuate pe teritoriul său sau de către instituțiile sale științifice în domeniul conservării, refacerii și utilizării durabile a diversității biologice și a peisajului din Carpați.
2. Părțile vor trebui să coopereze pentru promovarea și armonizarea programelor și proiectelor de cercetare, prin care se pot realiza obiectivele prezentului Protocol.
3. Părțile vor trebui să faciliteze cooperarea internațională între instituțiile științifice din punct de vedere al conservării, refacerii și utilizării durabile a diversității biologice și a peisajului din Carpați, în particular al armonizării sistemelor de monitorizare, al creării și armonizării bazelor de date și al efectuării de programe și proiecte comune de cercetări în Carpați.
4. Părțile vor trebui să coopereze pentru diseminarea rezultatelor cercetării științifice, legate de realizarea obiectivelor prezentului Protocol.
5. Părțile vor trebui să sprijine elaborarea inventarelor regionale de specii și habitate din Carpați.

6. Fiecare Parte va trebui să facă schimb de informații și de experiență cu celelalte Părți cu privire la metodele legate de activitățile prevăzute în art. 1 alineatele 2 și 3.
7. Fiecare Parte va trebui să facă schimb de informații cu celelalte Părți cu privire la strategiile și politicile destinate conservării, refacerii și utilizării durabile a diversității biologice și a peisajului din Carpați

Articolul 20

Programe și proiecte comune

Fiecare Parte va trebui să participe, în funcție de propriile nevoi și posibilități, la programele și proiectele legate de activitățile prevăzute în art. 1 alineatele 2 și 3, întreprinse în comun de Părți în regiunea Carpaților.

CAPITOLUL IV

IMPLEMENTARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Articolul 21

Implementare

1. Fiecare Parte trebuie să adopte măsurile juridice și administrative adecvate pentru a asigura implementarea prevederilor prezentului protocol și monitorizarea eficacității acestor măsuri.
2. Fiecare Parte trebuie să cerceteze posibilitățile de a sprijini, prin măsuri financiare, implementarea prevederilor prezentului protocol.
3. Conferința Părților va trebui să elaboreze și să adopte un Plan de Acțiune Strategică pentru implementarea prezentului Protocol.

Articolul 22

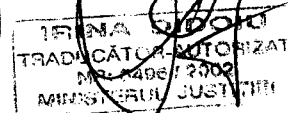
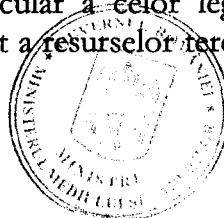
Prevenirea impactului advers asupra diversității biologice și peisagistice

1. Părțile vor trebui să aplice principiile precauției și prevenției prin evaluarea și luarea în considerare a influențelor posibile, directe sau indirecte, pe termen lung sau scurt, inclusiv a efectului cumulativ al proiectelor și activităților care pot avea un impact negativ asupra diversității biologice și peisagistice din Carpați. În acest sens, Părțile vor proceda la evaluarea corespunzătoare a efectelor adverse potențiale ale proiectelor, planurilor și activităților asupra habitatelor și speciilor, inclusiv a impactului transfrontalier.
2. Fiecare Parte va trebui să stabilească condițiile și criteriile, inclusiv măsurile de remediere și compensatorii, în care ar putea fi autorizate politicile, proiectele și activitățile cu impact dăunător potențial asupra diversității biologice și peisagistice.

Articolul 23

Cunoștințe și practici tradiționale

În implementarea prezentului Protocol, Părțile vor trebui să ia măsurile de conservare și promovare a cunoștințelor tradiționale, în particular a celor legate de utilizarea durabilă a terenurilor, a practicilor de management a resurselor terenurilor, de rasel

locale de animale domestice și de varietățile de plante cultivate, ca și de utilizarea durabilă a plantelor sălbatice.

Articolul 24

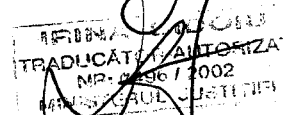
Educarea, informarea și conștientizarea publicului

1. Părțile vor trebui să promoveze educarea, informarea și conștientizarea publicului cu privire la obiectivele, măsurile și implementarea prezentului protocol.
2. Părțile vor trebui să sigure accesul publicului la informațiile legate de implementarea prezentului protocol.

Articolul 25

Întrunirea părților

1. Conferința Părților la Convenția Carpatică reprezintă totodată întrunirea Părților la prezentul protocol.
2. Părțile la Convenția Carpatică ce nu au devenit Părți la prezentul Protocol pot participa în calitate de observatori la Conferința Părților ce va reprezenta întrunirea Părților la prezentul Protocol. Dacă Conferința Părților servește ca întrunire a Părților la prezentul Protocol, deciziile potrivit Protocolului se vor lua numai de cei care sunt Parte la acesta.
3. Când Conferința Părților servește ca întrunire a Părților la prezentul Protocol, oricare dintre membrii biroului Conferinței Părților care reprezintă o Parte la convenție, dar nu și o Parte la prezentul Protocol în același timp, va fi înlocuit de un membru ce va fi ales din rândul Părților la prezentul Protocol.
4. Regulamentul de procedură al Conferinței Părților se va aplica, mutatis muandis, la întrunirile Părților, cu excepția cazurilor în care Conferința Părților servind drept întrunire a Părților la acest Protocol va decide altfel prin consens.
5. Prima întrunire a Conferinței Părților ce va servi drept întrunire a Părților la prezentul Protocol va fi convocată de secretariat împreună cu prima întrunire a Conferinței Părților programată după data intrării în vigoare a prezentului Protocol. Întrunirile ordinare ulterioare ale Conferinței Părților ce vor servi drept întrunire a Părților la prezentul Protocol se vor ține împreună cu întrunirile ordinare ale Conferinței Părților, dacă la Conferința Părților ce va servi drept întrunire a Părților la prezentul Protocol nu se va decide altfel.
6. Conferința Părților care servește ca întrunire a Părților la prezentul Protocol va lua, în limitele mandatului său, deciziile necesare pentru promovarea efectivă a implementării Protocolului. Ea va îndeplini funcțiunile desemnate în baza prezentului Protocol și:
 - a. Va formula recomandări în orice chestiuni necesare pentru implementarea prezentului Protocol;
 - b. Va stabili organismele subsidiare considerate necesare pentru implementarea prezentului Protocol;
 - c. Va analiza și adopta, după caz, amendamente la prezentul Protocol considerate necesare pentru implementarea prezentului Protocol; și
 - d. Va exercita orice alte funcțiuni necesare în vederea implementării prezentului Protocol.

Articolul 26 **Secretariatul**

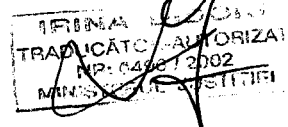
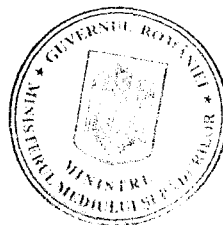
1. Secretariatul creat în baza art. 15 al Convenției Carpatice va servi drept secretariat și pentru prezentul Protocol.
2. Art. 15, alineatul 2, al Convenției Carpatice privind funcțiunile secretariatului se va aplica, mutatis mutandis, și la prezentul Protocol.

Articolul 27 **Organisme subsidiare**

1. Orice organism subsidiar constituit prin sau în condițiile Convenției Carpatice poate deservi și Protocolul, prin decizia Conferinței Părților ce va servi drept întrunire a Părților la prezentul Protocol, în care caz întrunirea Părților va trebui să specifice ce atribuții va exercita respectivul organism.
2. Părțile la Convenția Carpatică ce nu au devenit Părți la prezentul Protocol pot participa în calitate de observatori la întrunirea oricăror astfel de organisme. Dacă un organism subsidiar al Convenției Carpatice servește ca organism subsidiar la prezentul Protocol, deciziile potrivit Protocolului se vor lua numai de cei care sunt Parte la acesta.
3. Când un organism subsidiar al Convenției Carpatice își va exercita atribuțiile cu privire la chestiunile referitoare la prezentul Protocol, oricare dintre membrii biroului respectivului organism subsidiar care reprezintă o parte la Convenția Carpatică, dar nu și o parte la prezentul Protocol în același timp, va fi înlocuit de un membru ce va fi ales din rândul Părților la prezentul Protocol.

Articolul 28 **Monitorizarea conformării cu obligațiile**

1. Părțile vor raporta regulat Conferinței măsurile legate de prezentul Protocol și rezultatele măsurilor adoptate. Conferința Părților va determina intervalele și forma în care vor fi prezentate rapoartele.
2. Observatorii pot prezenta orice informații sau rapoarte cu privire la implementarea și respectarea prevederilor prezentului Protocol la Conferința Părților și/sau cu privire la Comitetul de Implementare a Convenției Carpatice (numit în continuare "Comitetul de Implementare").
3. Comitetul de Implementare va trebui să colecteze, să evalueze și să analizeze informațiile relevante pentru implementarea prezentului Protocol și să monitorizeze conformarea cu prevederile prezentului Protocol.
4. Comitetul de Implementare va prezenta Conferinței Părților recomandări privind implementarea și măsurile necesare pentru conformarea cu prezentul Protocol.
5. Conferința Părților va trebui să adopte sau să recomande măsurile necesare.

Articolul 29
Evaluarea eficacității prevederilor

1. Părțile vor trebui să examineze și să evalueze cu regularitate eficacitatea prevederilor prezentului Protocol. Conferința Părților poate lua în considerare, după caz, adoptarea unor amendamente la prezentul Protocol, pentru a realiza obiectivele acestuia.
2. Părțile vor trebui să faciliteze implicarea autorităților locale și a altor factori interesați în procesul descris în alineatul 1.

CAPITOLUL V
DISPOZIȚII FINALE

Articolul 30
Legăturile dintre Convenția Carpatică și Protocol

1. Prezentul Protocol este Protocolul încheiat în cadrul Convenției Carpatice în sensul art. 2 alineat 3 și al altor articole relevante ale Convenției Carpatice.
2. Protocolul este deschis spre semnare la depozitar în perioada 19 iunie 2008 – 19 iunie 2009.
3. Prevederile art. 19, 20, 21 alineatele 2 la 4 și ale art. 22 ale Convenției Carpatice privind intrarea în vigoare, amendarea sau retragerea din acest Protocol și rezolvarea disputelor sunt aplicabile *mutatis mutandis* și în cazul prezentului Protocol. Numai părțile semnatare ale Convenției Carpatice pot deveni părți la prezentul Protocol.

Articolul 31
Rezerve

Nu pot fi formulate rezerve față de acest Protocol.

Articolul 32
Depozitar

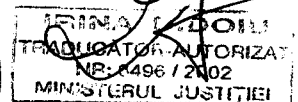
Guvernul Ucrainei va fi Depozitarul prezentului Protocol.

Încheiat la București în data de 19 iunie 2008, într-un exemplar original, în limba engleză.

Originalul Protocolului va fi încredințat Depozitarului, care va distribui tuturor Părților copii autorizate. Ca martor al acestora, subsemnatul, fiind autorizat în acest sens, am semnat prezentul Protocol.

În numele Guvernului Republicii Cehia
În numele Guvernului Republicii Ungaria
În numele Guvernului Republicii Polonia
În numele Guvernului României
declarației atașate
În numele Guvernului Serbiei
În numele Guvernului Republicii Slovace
În numele Guvernului Ucrainei

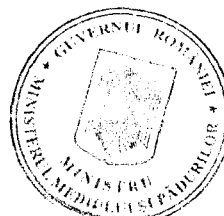
Semnătură indescifrabilă
Semnătură indescifrabilă
Semnătură indescifrabilă
Semnătură indescifrabilă *Face obiectul*
Semnătură indescifrabilă
Semnătură indescifrabilă
Semnătură indescifrabilă

Guvernul României

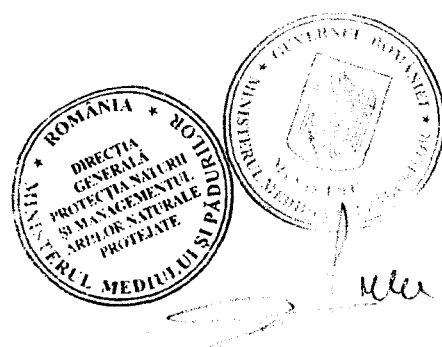
Semnează Protocolul privind conservarea și utilizarea durabilă a diversității biologice și a diversității peisajelor la Convenția Cadru privind protecția și dezvoltarea durabilă a Carpaților, cu următoarea declarație:

„Guvernul României declară că interpretează articolul 2, alineatul 1 al prezentului Protocol doar conform prevederilor și în limitele Convenției privind protecția și dezvoltarea durabilă a Carpaților, încheiată la Kiev pe 22 mai 2003.”

IRINA DIDONU
TRADUCĂTOR-AUTORIZAT
NR: 6496 / 2002
MINISTERUL JUSTIȚIEI

**Protocol on Conservation and Sustainable Use of
Biological and Landscape Diversity
to the Framework Convention on the Protection and
Sustainable Development of the Carpathians done in
Kiev on 22 May 2003**

The Parties to this Protocol

IN ACCORDANCE with their tasks, arising from the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians, hereinafter referred to as the “Carpathian Convention” (Kyiv, 2003), of pursuing a comprehensive policy and cooperating for the protection and sustainable development of the Carpathians;

AWARE of the fact that during the last decades, the initiation and escalation of certain human activities have led to significant changes of the biological and landscape diversity of the Carpathians, which are the natural habitat for many different flora and fauna species;

AIMING to mitigate threats to the biological and landscape diversity of the Carpathians and to promote sustainable use of their natural resources;

IN COMPLIANCE with their obligations under Article 4 of the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians;

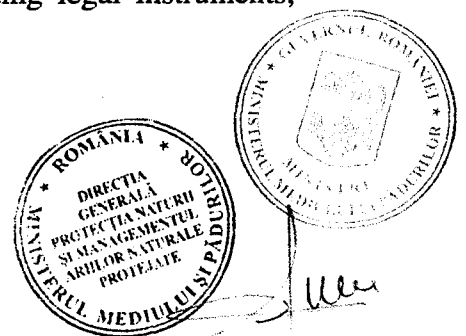
NOTING that all Parties to the Protocol are Parties to the Convention on Biological Diversity (Rio de Janeiro, 1992); the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats (Bern, 1979); the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (Washington, 1973), the Convention on Wetlands of International Importance Especially as Waterfowl Habitat (Ramsar, 1971) and the Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (Paris, 1972);

NOTING other relevant conventions and agreements, in particular the Convention on Conservation of Migratory Species of Wild Animals (Bonn, 1979), the European Landscape Convention (Florence, 2000), the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (Espoo, 1991) and the Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters (Århus, 1998);

TAKING INTO ACCOUNT the legal framework on nature protection and biodiversity conservation of the European Community;

ACKNOWLEDGING the endeavours and achievements within the Council of Europe aiming to conserve ecosystems, habitats, species, their genetic diversity, and landscapes in Europe;

AIMING at ensuring amore effective implementation of existing legal instruments, and **BUILDING** upon other international programmes;

CONVINCED that efforts to protect, maintain and sustainably manage the natural resources of the Carpathians cannot be achieved by one country alone and require regional cooperation;

BEING AWARE of the fact that ecosystems transcend national borders and of the added value of transboundary cooperation in achieving ecological coherence; and

RESOLVED to cooperate on the conservation, restoration and sustainable use of biological and landscape diversity of the Carpathians;

Have agreed as follows:

CHAPTER I OBJECTIVES, GEOGRAPHICAL SCOPE AND DEFINITIONS

Article 1

General objectives and principles

1. The objective of the Protocol on Conservation and Sustainable Use of Biological and Landscape Diversity (hereinafter referred to as “the Protocol”) is to enhance the conservation, restoration and sustainable use of biological and landscape diversity of the Carpathians, bringing benefits to present and future generations.
2. To achieve the above objectives, the Parties shall harmonise and coordinate their efforts and cooperate on conservation, maintenance and sustainable use of natural and semi-natural habitats, and securing their continuity and connectivity; restoration of degraded habitats; conservation and sustainable use of species of flora and fauna characteristic to the Carpathians, in particular on conservation of endangered or endemic species and large carnivores.
3. The Parties shall therefore cooperate especially on the:
 - (a) development, harmonization and implementation of relevant management plans aimed at achieving common standards for protection and sustainable use of habitats and species;
 - (b) prevention of introduction of invasive alien species which might threaten ecosystems, habitats or species native to the Carpathians, their control or eradication;
 - (c) prevention of release of genetically modified organisms which might threaten ecosystems, habitats or species native to the Carpathians and their control;
 - (d) development and/or promotion of compatible biodiversity indicators and monitoring systems;
 - (e) development and/or promotion of coordinated regional inventories of species and habitats;

- (f) development and/or promotion of coordinated scientific research programs and projects;
- (g) establishment of ecological networks in the Carpathians and enhancing conservation and sustainable management of biological and landscape diversity in the areas outside of protected areas;
- (h) integration of the objectives for the conservation and sustainable use of biological and landscape diversity into other sectoral policies.

Article 2

Geographical scope

1. This Protocol applies to the Carpathian region (hereinafter referred to as “the Carpathians”), as defined by the Conference of the Parties.
2. Each Party may extend the application of this Protocol to additional parts of its national territory by making a declaration to the Depository.

Article 3

Definitions

For the purposes of this Protocol:

- (a) “Biological diversity” means the variability among living organisms which includes diversity within species, between species and of ecosystems;
- (b) “Border area” means an area remaining under the jurisdiction of the respective Party in the proximity of the state border with another Party, where activities undertaken on one side of the state border are, depending on the nature of the particular activity, likely to have direct or indirect and adverse or positive environmental impact on the other side of the state border;
- (c) “Carpathian Network of Protected Areas” means a thematic network of cooperation among protected areas in the Carpathians;
- (d) “Conservation” means a series of measures required to maintain the natural habitats and the populations of species of wild fauna and flora at a favourable conservation status;
- (e) “Conference of the Parties” means the Conference of the Parties to the Carpathian Convention.
- (f) “Degraded habitat” means a habitat reduced in quality or value of ecological functions by various impacts such as pollution, unsustainable use of resources, invasive alien species, etc.;
- (g) “Ecological network” means a system of areas which are ecologically and physically linked, consisting of core areas, corridors and buffer zones;
- (h) “Endangered species” means species in danger of extinction throughout all or a significant proportion of their range;
- (i) “Endemic species” means species native and unique to a defined place or region;

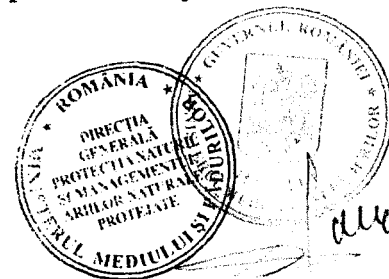
- (j) "Invasive alien species" means non-native species introduced deliberately or unintentionally outside their natural habitats, where they become established, proliferate and spread in ways that cause damage to their receiving environment;
- (k) "Landscape" means an area, as perceived by people, whose character is the result of the action and interaction of natural and/or human factors;
- (l) "Landscape diversity" means the variability among landscapes;
- (m) "Native species" means indigenous species to a given region or ecosystem;
- (n) "Natural habitat" means the terrestrial or aquatic area distinguished by geographic, abiotic and biotic features where an organism or population naturally occurs;
- (o) "Observer" means observer defined under the Article 14 paragraph 5 of the Carpathian Convention
- (p) "Parties" means Parties to this Protocol;
- (q) "Protected area" means a geographically defined area which is designated and managed to achieve specific conservation objectives;
- (r) "Restoration" means the return of an ecosystem or habitat to its original structure, natural composition of species, and natural functions;
- (s) "Semi-natural habitat" means a habitat that has been modified and maintained by human activities, but still holds species that occur naturally in the area;
- (t) "Sustainable use" means the use of components of biological diversity in a way and at a rate that does not lead to the long-term decline of biological diversity, thereby maintaining its potential to meet the needs and aspirations of present and future generations;
- (u) "Transboundary protected area" means an area composed of two or more protected areas located within the territories of two or more Parties, adjacent to the state border, each remaining under jurisdiction of respective Party.

CHAPTER II GENERAL OBLIGATIONS

Article 4

Policies aiming at conservation, restoration and sustainable use of biological and landscape diversity of the Carpathians

Each Party shall develop and implement policies and strategies in its national territory aiming at the conservation, restoration and sustainable use of biological and landscape diversity of the Carpathians while taking into consideration policies and strategies developed and implemented by other Parties.

Article 5

Integration of the objectives of conservation and sustainable use of biological and landscape diversity of the Carpathians into sectoral policies

1. The Parties shall take into consideration the objectives of this Protocol in their other policies, in particular on spatial planning and land resources management, water and river basin management, agriculture and forestry, transport and infrastructure, tourism, industry and energy.
2. The Parties shall cooperate on integration of the objectives of conservation and sustainable use of biological and landscape diversity into other regional or global sectoral policies and strategies which could have influence on the conservation and sustainable use of biological and landscape diversity in the Carpathians.

Article 6

Participation of regional and local authorities, and other stakeholders

1. Each Party shall take measures to facilitate, within its existing institutional framework, the coordination and cooperation between institutions and regional and local authorities concerned so as to encourage shared responsibility, in particular to develop and enhance synergies when implementing policies for conservation, restoration and sustainable use of biological and landscape diversity of the Carpathians and the resulting measures.
2. Each Party shall take measures to involve the regional and local authorities, and other stakeholders in the development and implementation of these policies and measures.

Article 7

International cooperation

1. The Parties shall encourage active cooperation among the competent institutions and organisations at the international level with regard to the conservation, restoration and sustainable use of biological and landscape diversity of the Carpathians.
2. The Parties shall facilitate the cooperation between regional and local authorities in the Carpathians at the international level, and seek solutions to shared problems at the most suitable level.

CHAPTER III SPECIFIC MEASURES

Article 8

Conservation, maintenance, restoration and sustainable use of natural and semi-natural habitats

1. The Conference of the Parties shall adopt a list of endangered natural and semi-natural habitat types native to the Carpathians (Carpathian Red List of Habitats).
2. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to ensure the long-term conservation, restoration and sustainable use of natural habitats in the Carpathians, with a special focus on the endangered ones as defined in Article 8 paragraph 1.
3. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to maintain or restore, and sustainably use, semi-natural habitats in the Carpathians with a special focus on the endangered ones as defined in Article 8 paragraph 1.

Article 9

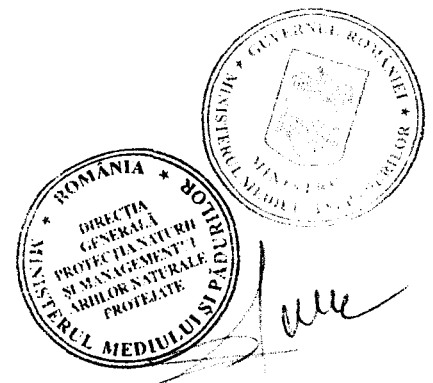
Continuity and connectivity of natural and semi-natural habitats, ecological network in the Carpathians

1. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to improve and ensure continuity and connectivity of natural and semi-natural habitats in the Carpathians, thus allowing dispersal and migration of wild species populations particularly of large carnivores, and genetic exchange between such populations.
2. Each Party shall maintain, manage and, if need be, expand existing protected areas in its national territory in the Carpathians, and encourage the designation and management of new protected areas in the Carpathians.
3. The Parties shall cooperate on establishing an ecological network in the Carpathians, composed of protected areas and other areas significant for biological and landscape diversity of the Carpathians and for coherence of the network.

Article 10

Restoration of degraded habitats

Each Party shall take measures in its national territory with the objective to restore degraded habitats in the Carpathians.

Article 11

Conservation and sustainable use of species of flora and fauna of the Carpathians

Each Party shall take measures in its national territory with the objective to ensure the long-term conservation and sustainable use of species of flora and fauna native to the Carpathians.

Article 12

Conservation of endangered species including endemic species, and large carnivores of the Carpathians

1. The Conference of the Parties shall adopt a list of endangered flora and fauna species native to the Carpathians (Carpathian Red List of Species) based on internationally recognized principles and criteria.
2. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to ensure the long-term conservation or sustainable use and recovery of endangered species, including endemic species of flora and fauna native to the Carpathians, and of large carnivores which might be in need of management plans.
3. Parties shall cooperate on activities aiming at reintroduction of native species of fauna and flora.

Article 13

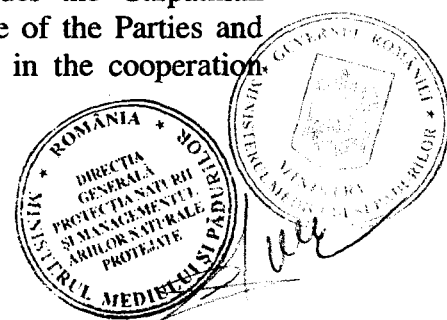
Prevention of the introduction of invasive alien species and/or genetically modified organisms threatening ecosystems, habitats or species, their control or eradication

1. Each Party shall pursue policies aiming at the prevention of introduction or release of invasive alien species and/or genetically modified organisms which are likely to have adverse environmental impacts that could affect the biological diversity, ecosystems, habitats or species of the Carpathians, including early warning on occurrence of new invasive alien species on its territory.
2. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to prevent introduction or release of species mentioned under paragraph 1 and, if need be, control or eradication of such species.

Article 14

Carpathian Network of Protected Areas

1. The Parties shall support and facilitate cooperation under the Carpathian Network of Protected Areas established by the Conference of the Parties and encourage the protected area administrations to take part in the cooperation within this Network.

2. The Conference of the Parties shall recognise the areas part of the Carpathian Network of Protected Areas and adopt the terms of reference of the Network.

Article 15

Enhancing conservation and sustainable management in the areas outside of protected areas

1. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to enhance conservation and sustainable management in the areas outside of protected areas in the Carpathians.
2. Each Party shall facilitate coordination and cooperation between all relevant stakeholders, so as to enhance conservation and sustainable management in the areas outside of protected areas in the Carpathians, in particular with the objective of improving and ensuring connectivity between existing protected areas and other areas and habitats significant for biological and landscape diversity of the Carpathians.

Article 16

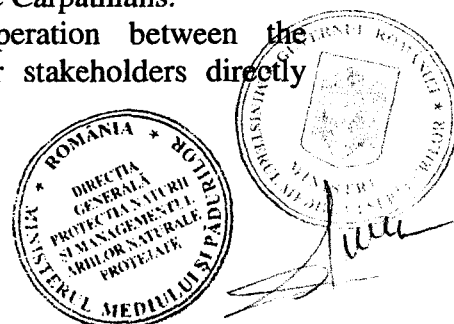
Consultation, harmonisation and coordination of measures undertaken in border areas

1. Each Party shall harmonise and coordinate measures, undertaken in its border area in the Carpathians aimed at achieving objectives listed under Article 1 paragraphs 2 and 3, with the neighbouring Party, in particular in transboundary protected areas.
2. The Parties shall cooperate within existing transboundary protected areas in the Carpathians and harmonise the management objectives and measures applied and, if need be, encourage the expansion of existing transboundary protected areas or creation of new transboundary protected areas in the Carpathians.
3. In a case where the natural habitat of the endangered species is located on both sides of the state border between the Parties, such concerned Parties shall cooperate on ensuring the conservation and, as may be necessary, recovery of those species and their natural habitats.

Article 17

Development and implementation of management plans

1. Each Party shall develop and implement management plans with the objective to ensure the long-term conservation, maintenance or restoration, continuity and connectivity, and sustainable use of natural and semi-natural habitats, restoration of degraded habitats as well as long-term conservation and sustainable use of species of flora and fauna native to the Carpathians.
2. Each Party shall facilitate coordination and cooperation between the institutions, regional and local authorities, and other stakeholders directly

involved in implementation of management plans mentioned under paragraph 1 so as to encourage shared responsibility.

Article 18

Compatible monitoring and information systems

1. The Parties shall cooperate on harmonisation of their environmental monitoring systems in the Carpathians, which are conducive to achieving the objectives of this Protocol.
2. The Parties shall cooperate to develop a joint information system on biological and landscape diversity in the Carpathians.
3. Each Party shall cooperate in order to ensure that the national results of the public research are integrated into a joint information system.

Article 19

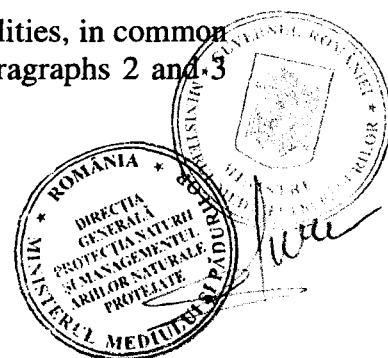
Coordinated scientific research and exchange of information

1. Each Party shall facilitate coordination of scientific research undertaken in its territory or by scientific institutions of this Party with regard to conservation, restoration and sustainable use of biological and landscape diversity of the Carpathians.
2. The Parties shall cooperate on promotion and harmonisation of research programs and projects which are conducive to achieving the objectives of this Protocol.
3. The Parties shall facilitate international cooperation among the scientific institutions with regard to conservation, restoration and sustainable use of biological and landscape diversity of the Carpathians, in particular on the harmonisation of monitoring systems, the provision and harmonisation of databases, and undertaking common research programs and projects in the Carpathians.
4. The Parties shall cooperate on dissemination of scientific research results which are related to the objectives of this Protocol.
5. The Parties shall support coordinated regional inventories of species and habitats of the Carpathians.
6. Each Party shall exchange information and experience on methods related to activities listed under Article 1 paragraphs 2 and 3 with other Parties.
7. Each Party shall exchange information on strategies and policies aiming at conservation, restoration and sustainable use of biological and landscape diversity in the Carpathians with other Parties.

Article 20

Common programs and projects

Each Party shall participate, according to its needs and possibilities, in common programs and projects on activities listed under Article 1 paragraphs 2 and 3 jointly undertaken in the Carpathians by the Parties.

CHAPTER IV
IMPLEMENTATION, MONITORING AND EVALUATION

Article 21
Implementation

1. Each Party shall undertake appropriate legal and administrative measures for ensuring implementation of the provisions of this Protocol, and monitor the effectiveness of these measures.
2. Each Party shall explore the possibilities of supporting, through financial measures, the implementation of the provisions of this Protocol.
3. The Conference of the Parties shall develop and adopt the Strategic Action Plan for the implementation of this Protocol.

Article 22
Prevention of adverse impacts on biological and landscape diversity

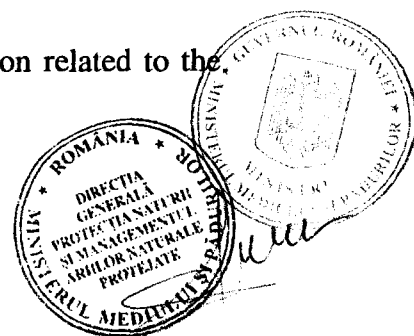
1. The Parties shall apply the precaution and prevention principles by assessing and taking into consideration possible direct or indirect, short- or long-term influence, including cumulative effect of the projects and activities, which are likely to have adverse impacts on the biological and landscape diversity of the Carpathians. In this regard, Parties shall proceed with appropriate assessment of potential adverse impact of projects, plans and activities on habitats and species, including transboundary impact.
2. Each Party shall establish conditions and criteria, including relevant remedial and compensatory measures, under which policies, projects and activities with potential harmful impacts on biological and landscape diversity may be authorised.

Article 23
Traditional knowledge and practices

When implementing this Protocol, the Parties shall take measures for the preservation and promotion of the traditional knowledge, in particular the sustainable land-use patterns, land resource management practices, local breeds of domestic animals and cultivated plant varieties, and sustainable use of wild plants.

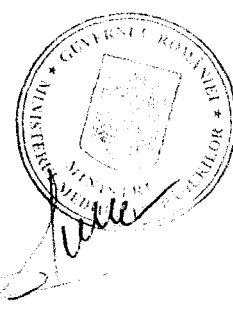
Article 24
Education, information and public awareness

1. The Parties shall promote the education, information and awareness rising of the public regarding the objectives, measures and implementation of this Protocol.
2. The Parties shall ensure access of the public to the information related to the implementation of this Protocol.

Article 25
Meeting of the Parties

1. The Conference of the Parties of the Carpathian Convention shall serve as the meeting of the Parties to this Protocol.
2. The Parties to the Carpathian Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to it.
3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, any member of the bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to this Protocol.
4. The Rules of Procedure for the Conference of the Parties shall apply mutatis mutandis to the meeting of the Parties, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.
5. The first meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be convened by the Secretariat in conjunction with the first meeting of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of the entry into force of this Protocol. Subsequent ordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held in conjunction with ordinary meetings of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.
6. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Protocol and shall:
 - (a) Make recommendations on any matters necessary for the implementation of this Protocol;
 - (b) Establish such subsidiary bodies as are deemed necessary for the implementation of this Protocol;
 - (c) Consider and adopt, as required, amendments to this Protocol that are deemed necessary for the implementation of this Protocol; and
 - (d) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Protocol.

Article 26
Secretariat

1. The Secretariat established by Article 15 of the Carpathian Convention shall serve as the Secretariat of this Protocol.
2. Article 15, paragraph 2, of the Carpathian Convention on the functions of the Secretariat shall apply, mutatis mutandis, to this Protocol.

Article 27
Subsidiary bodies

1. Any subsidiary body established by or under the Carpathian Convention may, upon a decision by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, serve the Protocol, in which case the meeting of the Parties shall specify which functions that body shall exercise.
2. Parties to the Carpathian Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the meetings of any such subsidiary bodies. When a subsidiary body of the Carpathian Convention serves as a subsidiary body to this Protocol, decisions under the Protocol shall be taken only by the Parties to the Protocol.
3. When a subsidiary body of the Carpathian Convention exercises its functions with regard to matters concerning this Protocol, any member of the bureau of that subsidiary body representing a Party to the Carpathian Convention but, at that time, not a Party to the Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to the Protocol.

Article 28
Monitoring of compliance with obligations

1. The Parties shall regularly report to the Conference of the Parties on measures related to this Protocol and the results of the measures taken. The Conference of the Parties shall determine the intervals and format at which the reports must be submitted.
2. Observers may present any information or report on implementation of and compliance with the provisions of this Protocol to the Conference of the Parties and/or to the Carpathian Convention Implementation Committee (hereinafter referred to as the "Implementation Committee").
3. The Implementation Committee shall collect, assess and analyse information relevant to the implementation of this Protocol and monitor the compliance by the Parties with the provisions of this Protocol.
4. The Implementation Committee shall present to the Conference of the Parties recommendations for implementation and the necessary measures for compliance with the Protocol.
5. The Conference of the Parties shall adopt or recommend necessary measures.

Article 29

Evaluation of the effectiveness of the provisions

1. The Parties shall regularly examine and evaluate the effectiveness of the provisions of this Protocol. The Conference of the Parties may consider the adoption of appropriate amendments to this Protocol where necessary in order to achieve its objectives.
2. The Parties shall facilitate the involvement of the local authorities and other stakeholders in the process under paragraph 1.

**CHAPTER V
FINAL PROVISIONS**

Article 30

Links between the Carpathian Convention and the Protocol

1. This Protocol constitutes a Protocol to the Carpathian Convention within the meaning of its Article 2 paragraph 3 and any other relevant articles of the Carpathian Convention.
2. The Protocol shall be open for signature at the Depository from 19th of June 2008 to the 19th of June 2009.
3. The provisions of Articles 19, 20, 21 paragraphs 2 to 4 and Article 22 of the Carpathian Convention on entry into force, amendment of and withdrawal from this Protocol and on settlement of disputes shall be apply *mutatis mutandis* to this Protocol. Only a Party to the Carpathian Convention may become Party to this Protocol.

Article 31

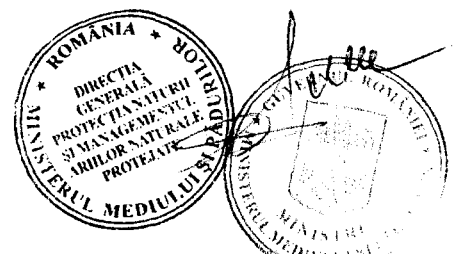
Reservations

No reservations may be made to this Protocol.

Article 32

Depository

The Depository of this Protocol is the Government of Ukraine.

Done at Bucharest on the 19th of June 2008, in one original in the English language.

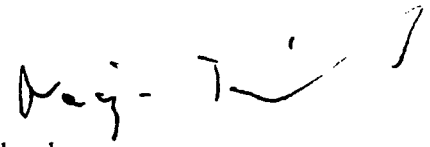
The original of the Protocol shall be deposited with the Depository, which shall distribute certified copies to all Parties.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol

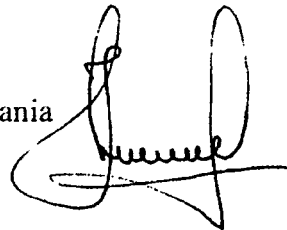
For the Government of the Czech Republic

For the Government of the Republic of Hungary

For the Government of the Republic of Poland

For the Government of Romania

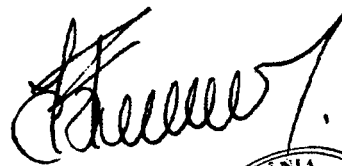
Subject to the
declaration
attached.

For the Government of the Republic of Serbia

For the Government of the Slovak Republic

For the Government of Ukraine

The Government of Romania

signs the Protocol on Conservation and Sustainable Use of Biological and Landscape Diversity to the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians with the following declaration

“The Government of Romania declares that it interprets Article 2, paragraph 1 of the Protocol, only according to the provisions of and limitations to the Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians, done at Kiev on 22 May 2003.”

CONFORM CU ORIGINALUL

